

הזדמנות נדירה להשגת הבנות שיובילו לשינוי היסטורי במזרח התיכון

24.07.2024 | זכי שלום | written by

המטרה הרשמית של ביקור נתניהו ב ארצות הברית היא הנאום בקונגרס. ברובד הפורמאלי זהו היעד העיקרי של מסע ראש הממשלה ב ארצות הברית. ואכן להופעתו של ראש הממשלה בפני הקונגרס יש בימים אלה משמעות מדינית מן המעלה הראשונה. היא מפגינה בעליל את ההכרה של המעצמה הגדולה בתבל בחשיבותה של מדינת ישראל כ"נכס אסטרטגי" מן המעלה הראשונה עבור מדינות המערב בכלל, ו ארצות הברית בפרט. כל זאת, למרות המכה הקשה שהיא קיבלה בעקבות מתקפת החמאס עליה ב-7 באוקטובר 2023, פינוי עשרות אלפי ישראלים ויצירת אזור חייץ בתוך שטח ישראל, והירתעות מופגנת מעימות עם חיזבאללה.

בהיבט פוליטי פנימי נאום נתניהו בקונגרס מבטא גם הבעת הוקרה והערכה לראש הממשלה (זו הפעם הרביעית) נתניהו, שהוביל את המערכה הן בדרום מול החמאס, הן בצפון, מול חיזבאללה, והן מול איראן. כל זאת, תחת לחצים כבדים ² פנימיים וחיצוניים חסרי תקדים.

ואולם, במישור המעשי, חשיבותו העיקרית של הביקור היא בשני המפגשים שייערכו בווינגטון: האחד עם הנשיא המכהן, ג'ו ביידן, והשני ² עם סגנית הנשיא ומועמדת המפלגה הדמוקרטית בבחירות לנשיאות, קמילה האריס. אין ספק שבמפגשים אלה ייעשה מאמץ עילאי מצד ראש הממשלה והצוות שנלווה אליו להגיע עם הממשל להבנות אסטרטגיות הן באשר לעסקה מול החמאס, שתכלול החזרת שבויים ותצמצם את הלחץ הפוליטי עליו מבית, הן בסוגיית לבנון והחיזבאללה.

אבל בעיקר, בעיקר, המאמץ של ראש הממשלה יוקדש, להערכתנו, להשגת הבנות מרחיקות לכת בסוגיית איראן והיכולת לנטרל את מעמדה כמנהיגה של "ציר הרשע" במזרח התיכון.

זוהי שעת רצון להכרעה אסטרטגית בסוגיה זו הנחשבת, ובצדק, כחיונית לעצם קיומה של מדינת ישראל. מעולם, כך נראה, לא היה לישראל "חלון הזדמנויות" כל כך "מפתה" כמו שיש לה עכשיו: הנשיא ביידן נמצא ב"שעות דמדומים", ונוטה, קרוב לוודאי, כמו מנהיגים רבים אחרים, להעניק משקל רב לשאלה: כיצד הוא ייזכר בהיסטוריה.

אהדתו הרבה לישראל ותמיכתו בה לאורך שנים ארוכות נפגמה במידה מסוימת בשנה האחרונה על רקע המחלוקות סביב המלחמה ברצועה. קיימת אפשרות סבירה שבשלהי ימיו ירצה הנשיא ביידן להיזכר כנשיא שסייע לישראל להסיר מעליה איום של השמדה. לנגד עיניו תעמוד, קרוב לוודאי, דמותו של הנשיא טרומן, אף הוא איש המפלגה הדמוקרטית, שפגע לא מעט במדינת ישראל במהלך כהונתו. אך שמו בעיני העם היהודי ייזכר לדורות כמי שהכיר במדינת ישראל בשעתה הקשה והגורלית.

מעבר לכך, זוהי שעת רצון גם מכיוון שהאיום האיראני שהיה עמום למדי עד כה נראה עתה הרבה יותר מוחשי בעיני המערב. זאת, בין השאר על רקע: הירי המאסיבי וחסר התקדים של מאות טילים בליסטיים לעבר ישראל; הפעילות של החות'ים בתימן, בני בריתם של האיראנים, לפגיעה בתעבורה הימית של המערב; האיום של נסראללה לפגוע בקפריסין; הפגיעה של גורמים תומכי איראן ביעדים אמריקנים, בעיקר צבאיים, בעיראק. כל זאת על רקע הברית ההולכת ומתקמת בין סין, רוסיה, איראן וצפון קוריאה המציבה איום כבד על המערב כולו. נקווה כולנו שהזדמנות היסטורית זו לא תוחמץ.